

*Wijziging van enige bepalingen
betreffende de adoptie in het
Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van
Burgerlijke Rechtsvordering*

VOORLOPIG VERSLAG

Nr. 5.

(De vroegere stukken zijn gedrukt
in de Zitting 1972)

De vaste Commissie van Justitie brengt inzake bovenvermeld wetsontwerp het navolgende verslag uit.

Met het voorstel om de verzorgingstermijn, genoemd in artikel 228, onder f, B.W. tot één jaar te verkorten en om voortaan te volstaan met het advies van de Raden voor de Kinderbescherming ging de commissie gaarne akkoord. Zij ging er daarbij vanuit, dat met name ten aanzien van de adoptie van buitenlandse kinderen de Raden voor de Kinderbescherming in staat zullen zijn de taak, die de C.A.R. vervulde, op te vangen. Talrijke leden tekenden aan, dat dit voor hen niet inhield, dat de gehele adoptievoorbereiding exclusief aan de Raden voor de Kinderbescherming moet worden voorbehouden. De motivering voor het in artikel 228 B.W. niet opnemen van een „open termijn” kwam de commissie overtuigend voor. Niettemin blijft daardoor, aldus de commissie, het probleem, dat de adoptie niet verkregen kan worden, indien één van beide adoptief-ouders gedurende de verzorgingstermijn komt te overlijden, onoplosbaar. Verwacht mag worden, dat door de verkorting van de termijn de omvang van dit vraagstuk zal afnemen, doch het kan zich in een aantal gevallen blijven voordoen. Dit stellende, ging de commissie er overigens vanuit, dat ook in die gevallen, waarin in het verleden – dus vóór de aan te brengen wijziging – de verzorgingstermijn een jaar heeft bedragen, na de wetswijziging adoptie verkregen zal kunnen worden, ook al is één der adoptief-ouders overleden. Kan de Minister deze zienswijze onderschrijven?

Is de Minister bereid om door een speciale bepaling in het hier bedoelde geval – één der adoptief-ouders is binnen de verzorgingstermijn overleden, terwijl aannemelijk is, dat deze aan adoptie zou hebben willen meewerken, indien hij nog in leven was – te voorzien, bij voorbeeld door het voor deze gevallen opnemen van een „open” termijn?

Is het de Minister bekend, dat het soms voorkomt, dat Raden voor de Kinderbescherming hun medewerking aan een toevertrouwing en adoptievoorbereiding niet wensen te verlenen op de grond, dat de adoptief-ouders de leeftijd van 45 jaar of zelfs die van 40 jaar hebben overschreden? Is het stellen van dat criterium niet in strijd met de wet, nu daarin niet meer voorkomt, dan dat ieder der adoptanten niet minder dan 18 en niet meer dan 50 jaar ouder mag zijn dan het kind? Wil de Minister, indien hij – mét de commissie – van oordeel is dat het stellen van andere criteria dan de wetgever heeft gedaan, onjuist geacht moet worden, van die opvatting aan de Raden voor de Kinderbescherming doen blijken, zo informeerde de commissie.

Bij een regeling van de adoptie kan de positie van de pleegouders niet buiten beschouwing blijven. Zij genieten nog altijd weinig rechtsbescherming tegen mogelijk willekeurig optreden van de ouder(s) van het kind. Wanneer kunnen voorstellen tot versterking van hun positie tegemoet gezien worden? Zal daarbij ook voorzien worden in een regeling voor een onherroepelijk afstand doen van het kind? De adviezen, die werden uitgebracht naar aanleiding van de suggestie om het mogelijk te maken kinderen straffeloos te vondeling te leggen, doen veronderstellen, dat meer behoefte bestaat aan een regeling, die het mogelijk maakt om op eenvoudige wijze onherroepelijk afstand te doen.

Min of meer in verband met de voorgestelde opheffing van de Centrale Adoptieraad rees de vraag hoe het dan moet gaan met de adoptievoorbereiding, zowel in de huidige situatie, waarin nog de Raden van de Kinderbescherming bestaan als in de toekomst met de Raden voor Jeugdbescherming.

Onder verwijzing naar de Nota Jeugdbescherming en Justitie, de daarop gegeven commentaren, het besprokene tijdens de openbare commissievergadering op 19 juni 1972 naar aanleiding van die nota vroeg de commissie of de regering bereid is, zolang er geen beslissing na en op grond van gemeen overleg tussen regering en Tweede Kamer is genomen, de adoptievoorbereiding op dit moment nog door het particulier initiatief (FIOM e.d.) te laten doen en dus geen beleidsbeslissingen te nemen, waardoor de Raden voor de Kinderbescherming die adoptievoorbereiding al gaan overnemen.

Voorts informeerde de commissie, of de Minister nadere mededelingen kan doen over de gang van zaken in verband met de adoptievoorbereiding van Amsterdam en omgeving, met name wat betreft de verbinding tussen de Raad van de Kinderbescherming en de maatschappelijke werkers, voorheen in dienst van de FIKA.

Ten slotte werd in de commissie gevraagd, of door Nederland voldoende belang wordt gehecht aan unificatie van het adoptierecht in Europa. Is de adoptieconventie van 24 april 1967 thans geratificeerd door Engeland, Ierland, Malta en Zweden en wordt de ratificatie in West-Duitsland voorbereid? Ligt het in het voornemen om de ratificatieprocedure in Nederland op korte termijn aan te vangen?

Aldus vastgesteld 20 maart 1973.

W. SCHOLTEN
 VAN SCHAİK
 WOLFF
 GOUDSMIT
 GEURTSEN
 ROETHOF
 HEIJMANS
 K. A. KEUNING
 HAAS-BERGER
 KAPPEYNE VAN DE COPPELLO
 STOFFELEN
 VAN DAM
 HONIG VAN DEN BOSSCHE
 JURGENS
 SALOMONS
 VAN AGT.